

Rugpijn.

We hebben wat versjouwd de laatste weken. Natuurlijk die verhuizing en dan op de koop toe de 5^e zondag markt. Postzegels verzamelen is pijn lijden. Hoe kan toch zo'n klein postzegeltje zo zwaar zijn. De albums zijn allemaal van lood gemaakt, je sjouwt je kapot. Die albums waren de druppels die de emmer deed overlopen. Ook nog een paar tafels verplaatst op zaterdag en zondag en dan voel je maandag je hobby in je onderrug. Ik kwam niet meer recht met permissie. Moest me optrekken aan de kastdeur en de sokken aandoen deed scheutig pijn. Hoe moet dat nu, want volgende week gaan we naar de bijeenkomst van de ArGe Geo in Wiesenbad in het Erzgebirge. Veel excursies en lezingen over geologische en paleontologische onderwerpen, musea bezoeken en zilvermijnen en natuurlijk postzegels ruilen. Uiterst interessant maar je moet wel een goeie rug hebben. Vlug de fysiotherapeut gebeld en ik kan terecht, gelukkig. Hij dwingt mij in de onmogelijkste houdingen en trekt en draait. Wat een beroep, wat zal die 's avonds kapot zijn naar al dat geduw aan zulke massa's. Maar het helpt gelukkig wel. De stagiaire masseert daarna de gevoelige plekken en na deze behandeling voel ik me herboren. Ik kan er weer tegen, we zijn weer klaar voor de filatelie. Als ik terugrijd, kom ik langs mijn oude huis. Gek, ik ben helemaal niet nieuwsgierig. Dat geeft al aan dat de nieuwe situatie een verbetering is, heb helemaal geen behoefte om te weten, hoe en wat. Waar ik wel van schrik: de nieuwe eigenaren hebben de kastanjeboom, die ik zelf geplant heb, zo'n veertig jaar geleden en waarvan de kastanje uit de tuin van mijn ouders kwam, omgezaagd! Tja, hij was eigenlijk wel een beetje ziek, bruine bladeren en zo, maar nog geen paddenstoelen of schimmels. Gelukkig voor de nieuwe eigenaren, kun je een kastanjeboom vervangen en opnieuw beginnen als je dat zou willen. Maar die rug heb je maar één keer. Dus géén zaag maar een fysiotherapeut. JvdB ◀

Inhoud	
Duitse koloniën: Kameroen	pag. 2
De Litfaß-zuil	pag. 3
Dodenmaskers van goud	pag. 4
Spoorwegzegels	pag. 4

5e Zondag, een goed begin!

(Bestuur Fakteurke & JvdB)

Zondagochtend 29 april om half negen staan de eerste enthousiastelingen al klaar om hun tafels in te richten. De dag ervoor, op zaterdagmiddag hebben de bestuursleden van 't Fakteurke de tafels al klaargezet. Voorzien van de namen van de standhouders en dan maar hopen of ze wel komen, immers de stand is gratis. De tafels zien er voortreffelijk uit, allemaal nieuw spul aangeschaft door de Stichting 'Op d'r Plats' die veel financiële ondersteuning mocht ontvangen van Stichting FSI, RABO bank, Oranje Fonds, Kansfonds en VSBfonds. Nu kun je zien waar het voor nodig is. Alle aangemelde standhouders zijn paraat, we hoeven dus

voor de volgende keer niemand uit te sluiten, complimenten. De hele ochtend is het gezellig druk en vinden verschillende hobbyisten zaken die van hun gading zijn voor kleine prijsjes. De koffie is van voortreffelijke kwaliteit en later op de ochtend grijpt deze of gene al naar een pilsje. Niet omdat het moet maar omdat het kan! Alle deelnemende verenigingen, Heerlen, Maastricht en Klimmen zijn uiterst tevreden en we gaan dit zeker herhalen in september wanneer er weer een 5^e zondag op het programma staat. Gelijktijdig zal er dan ook een bijeen-

komst van de COLF gehouden worden, want dat kan allemaal in 'Op d'r Plats'.

Er zit een bijna blinde oudere mijnheer aan mijn tafel. Maar hij geeft niet op, hij worstelt zich met een loep met verlichting door de dubbeltjes-boeken. Ik heb enorm respect voor deze volhouder, ik zou er te moe van worden weet ik na de paar kleine kijk moeilijkheden die ik gehad heb na mijn staaroperaties. De oogst, hij verzamelt Brazilië, is groot en hij is uiterst tevreden.

Als ik thuiskom gaat de telefoon: hij heeft zijn dure loeplamp verloren, zonder deze kan hij zijn hobby wel vergeten. Ik heb de tafels met een paar andere leden van het bestuur opgeruimd na afloop, maar niets gevonden. Een onkostenpost van 85 euro, verdorie. Als ik 's middags van de hondenwandeling terugkom belt hij me weer op en vertelt mij dat een andere filatelist de lamp gevonden heeft en hij is weer gelukkig. Kijk daar doe je het voor, toch?

Zondag **30 september** van 9 uur tot 13 uur

'5e Zondag, Hobby- en Filatelistenmarkt'

Te houden in het gemeenschapshuis 'Op d'r Plats'. Entree gratis. Alles wat hobby en verzamelwaard is, kan hier aangeboden worden, van prentbriefkaarten en ansichtkaarten tot flippo's en sigarenbandjes. Treintjes en modelbouw, maar postzegels mogen ook! Stand gratis mits standhouder zich twee weken van tevoren aanmeldt bij het bestuur van filatelisten vereniging 't Fakteurke te Klimmen, telefoon: 045 – 4052568 (Piet Pluijmaekers). Kijk voor actuele informatie steeds op onze website. www.fakteurke.nl

Het bestuur:
Voorzitter:
Fien Aretz.
hein.aretz@kpnmail.nl

Secretaris:
Harry Raes
Schalenboschweg 37
6343 ED KLIMMEN
Tel: 043 - 459 2797
E-mail: harryraes27@gmail.com
Penningmeester + Rondzendcommissaris:
Piet Pluijmaekers t.n.v.
't Fakteurke Hulsberg
BIC/SWIFT: RABO NL 2U
IBAN: NL 22 RABO 0125 90 44 95

Vicevoorzitter + Redactie FakTuweeltje
Jos H.L.van den Bosch
E-mail: j.vdbosch@ziggo.nl
Veilingcommissie:
Dolf Kersten
Werkend Bestuurslid:
Albert Haan
Erelid en Ontwerpend Bestuurslid:
Hub Heijns

Briefmarkenfreunde Aachen

Zij komen elke **2^e en 4^e zondag** van de maand bij elkaar, Op **13 en 27 mei** vanaf 9h30 tot 12.30 in het lokaal van de "Mensa Fachhochschule Aachen" Bayernallee 9 te Aken-Burtscheid (entree vrij). De volgende bijeenkomsten zijn in juni op de **10^e en de 24ste** ◀

PZV. Heerlen e.o.

De maandelijkse ruilavond/vergadering elke **1e dinsdag** van de maand. In gebouw Concordia, Prins Hendriklaan in Brunssum (t.o. het politiebureau) ◀

KERKRADE – EKPV

Elke **3^e donderdag**. Vanaf 18h30 ruilbeurs. Zij houden hun bijeenkomst in 'de Oude Laethof' Putstraat 17 in Egelshoven. De bijeenkomsten blijven op elke derde donderdag van de maand. ◀

Zuid-Limburg Maastricht

Bijeenkomsten op elke **1^e en 3^e maandag** van de maand. In wijkgebouw La Belletsa, Kard. van Rossumplein 99, Maastricht, aanvang 18.30 uur. I ◀

De Philatelist Geleen

In het gebouw van het KBO komen zij altijd bijeen op **de eerste zondag** van de maand vanaf 9h30. Adres: Molenstraat 42 te Geleen ◀

MPO postzegel-veiling.

7 en 8 september is de volgende veiling. Inzenden tot 6 juli. Volledige catalogus en info op www.mpo.nl ◀

DINSDAG 29 MEI BEURSAVOND

Dit is weer laatste dinsdag van de maand. Het is een gewone beursavond met een wilde veiling, met een 'inkom-loterij' en een loterij met heel veel prijzen. Vindt als vanouds plaats in

GEMEENSCHAPSHUIS "OP D'R PLATS",
Houtstraat 25 te Klimmen Voor locatie kijk op:
www.gemeenschapshuis Klimmen.com .

De zaal is open om 18h30. De veiling begint om 20.00 (zgn. 'wilde veiling') U heeft ruimschoots de tijd om de kavels te bekijken. Iedereen kan kavels voor deze veiling ter plekke vanaf 18.30 uur en vóór 19.30 uur inleveren. Kwaliteit van de kavels op de veiling zelf beoordelen! Voor en na de wilde veiling is er volop de gelegenheid om te ruilen en te handelen.

Iedereen is welkom, neem ook uw partner eens mee, gezellig! Leden krijgen de convocatie thuisgestuurd of desgewenst per email aangeleverd en betalen bij de veiling slechts 5% opgeld. Niet-leden, zijnde geen Bondsleden, zijn van harte welkom en hebben de 1e keer vrij entree, maar betalen 10% opgeld bij de veiling. Bondsleden zijn altijd gratis welkom en betalen ook 10% opgeld.

Volgende bijeenkomst is op dinsdag 26 juni 2018. Dit is weer de laatste dinsdag van de maand.

Heeft u 't FakTuweeltje niet ontvangen? Of bent u het kwijt: kijk voor actuele informatie steeds op onze website.

www.fakteurke.nl ◀

Duitse koloniën: Kameroen

(Jos van den Bosch)

De Duitse koloniën zijn een zeer gewaardeerd verzamelgebied. In dit bijzondere geval willen we het eens hebben over Kameroen. De postzegels en de poststempels vind je alleen van voor 1914. Het is een overzichtelijk verzamelgebied want het loopt vanaf juli 1884 tot het begin van de Eerste Wereldoorlog en dan houdt het op! Wat het ook interessant maakt is dat er veel buitenissige gebeurtenissen en filatelistische rariteiten te vermelden zijn.

Het zal menigeen verbazen, maar Duitsland had voor de Eerste Wereldoorlog veel buitenlandse postkantoren bijvoorbeeld in Turkije, Marokko en China. Daarnaast concessies (beschermde gebieden) in China zoals Jiaozhou of Kiautschou (1897 – 1914) en de Duitse concessie in Tianjin (1899 – 1917). En koloniën: Duits-Oost-Afrika (1885 – 1919), Duits-Zuidwest-Afrika (1884 – 1915), Duits-Witu (1885 – 1890), Duits-Kameroen (1884 – 1916), Neukamerun (1911 – 1916), Togoland (1884 – 1914). Vanaf 1899 ook nog de Carolinen, de Marianen en Palau. Duits-Nieuw-Guinea (1884/1889 – 1914). Verder ook nog Duits-Samoa (1900 – 1914).

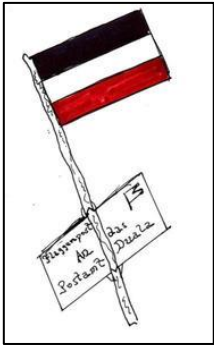
Net als bij ons Indonesië, het voormalige Nederlands-Indië is het een bron van verhalen en anekdotes, vooral ook op het gebied van de filatelie, er valt nog veel te beleven en te leren.

Onze aandacht gaat in dit kader nu even specifiek naar Kameroen. Deze kolonie was in 1914 761000 km2 groot en lag tussen Britse en Franse koloniën in. Tussen 1887 en 1914 waren er 50 Duitse postkantoren in werking. Er was een spoorlijn, maar alleen aan de kust. Post voor het binnenland werd via de rivieren of over zandpaden vervoerd. Er waren speciale postlopers tussen militaire posten en regeringsposten, die niet in de buurt van een postkantoor lagen. Deze bodes kregen een kleine Duitse vlag aan een houten steel. In de vlaggenstok zat de brief geklemd. Via tromgeroffel werd het volgende dorp geïnformeerd dat er een 'vlaggenbode' aan kwam, zodat de volgende bode alvast klaar kon staan en zich kon voorbereiden voor de volgende etappe. Hij kreeg dan de vlaggenstok met de brief. De bodes liepen ook 's nachts en daardoor kon er in 24 uur zo'n 400 kilometer afgelegd worden. Op de brief moest je vermelden 'vlaggenpost'. ◀▶

Maar veel van de bodes konden niet lezen, dus een getekende vlaggenstok op de brief was ook goed.

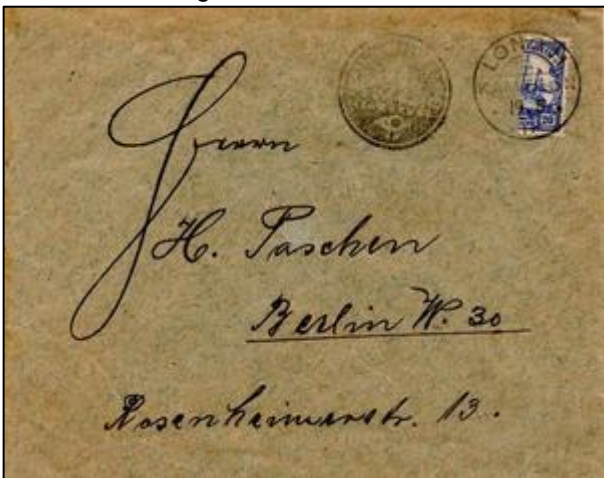

Georg Escherich, een Duitse ontdekker en onderzoeker, meldde dat zijn expeditie niet alleen telegrammen maar ook verse groeten van de postdirecteur in Akoufim op deze wijze via de vlaggenpost liet transporteren. Ook glaswerk met bloedstalen t.b.v. het **malariaonderzoek** werden door deelnemers aan de expeditie via de vlaggenpost verzonden naar Kumbe waar zich een malaria

onderzoekstation bevond.

Toen de oorlog begonnen was mocht er ook particuliere post per vlaggenpost verstuurd worden.

Het is duidelijk dat er door de oorlogshandelingen maar heel weinig enveloppen uit Kameroen behouden zijn gebleven en de prijzen voor verzamelaars zijn dan ook dienovereenkomstig.

Bijvoorbeeld deze brief van Longji die op 19 mei 1911 naar Berlijn gestuurd is. Er waren op deze dag niet genoeg postzegels van 10 pfennig. Wat te doen: men halveerde simpelweg een postzegel van 20 pfennige, dat was weliswaar tegen de dienstvoorschriften, maar wat wil je midden in de rimboe? Om de geldigheid te bevestigen werd er ook nog een dienstzegel aangebracht. Al de volgende dag was er een zending met de ontbrekende 10 pfennig zegels in Longji. De postbeambte kreeg een uitbrander omdat hij tegen de voorschriften van de Keizerlijke Post gehandeld had. De filatelistische rariteit was echte niet meer weg te poetsen tot genoegen van de verzamelaars.

De Litfaß-zuil

(JvdB)

Een vorige keer heb ik het uitgebreid gehad over de 'gratis plaatjes. Weet u wel, de plaatjes die je bij allerhande producten kreeg of die je in de snoepwinkel kon kopen. Dit was een uitvinding van een drukker die op deze slimme wijze zijn omzet aan drukwerk enorm kon verhogen. Hij drukte niet alleen de plaatjes maar ook de albums waarin je de plaatjes kon verzamelen. Naderhand bleven zelfs alleen de plaatjes over, en je moest een kapitaal besteden voordat je een album compleet had.

Een **Litfaßsäule** de benaming in Duitsland, in Nederland zeggen we een aanplakzuil of reclamezuil, is een vrijstaand zuilvormig bouwwerk in de publieke ruimte waarop affiches geplakt kunnen worden. Ook hier heeft een drukker het initiatief genomen en op deze manier zijn omzet

enorm verhoogd. Aanplakzuilen kunnen van plaatstaal of beton gemaakt zijn met een voet en dak van zink, gietijzer of beton. Tegenwoordig worden de zuilen vaak uitgevoerd als een lichtzuil met vensters waarachter affiches gehangen worden. In Nederland staan ze

bekend als 'peperbus', naar de gelijkenis met een peperstrooier. In Nederland werden ze veel uitgevoerd als transformatorzuilen bij de aanleg van het elektriciteitsnet. De zuilen worden soms meervoudig ingezet en bevatten kaartautomaten, fonteinnetjes, telefoons of toiletten.

In Wenen bevinden zich vier exemplaren met een onderaardse wenteltrap die dient als nooduitgang voor hoogwater van het Donaukanaal. Ze komen als ontsnappingsroute voor in de films *The Third Man*, *Gremlins 2* en *Men in Black II*.

De zuilen in Berlijn zijn in 1854 ontwikkeld als maatregel tegen wildplakken, door de Berlijnse drukker Ernst Litfaß. Deze was op het idee gekomen na een bezoek aan Parijs in 1843 waar hij

beplakte ronde urinoirs had gezien. In deze periode kwamen de theaters op die door middel van affiches publiek voor hun voorstellingen aantrokken. Hij kreeg

van de stad Berlijn een monopolie tot 1865 om de zuilen te plaatsen en te beplakken. Hij moest wel ook de laatste nieuwtjes bekend maken. In 1865 stonden de eerste 100 en ze werden om hem te eren naar hem genoemd. De zakenlui en de overheid erkenden snel welke

voordelen deze manier van publiciteit maken had. Met name de censuur die op deze wijze uitgeoefend kon worden!

Clara Fey wordt zalig verklaard!

(J.v.d.Bosch &, Aachener Briefmarkenfreunde)

Clara Fey werd in 1815 te Aken geboren. Haar vader was een fabrikant in de textielindustrie met een eigen spinnerij. Op de fabrieksvloer zag Clara dat er veel armoede en leed was onder de fabrieksarbeiders, maar ook buiten de muren van het fabriekscamp. Zij was begaan met hun lot en besloot haar leven actief te wijden aan dergelijke problematiek. Zo hielp zij bij een cholera-epidemie. Ook in het onderwijs was zij actief. Ze gaf les handwerklessen op een armenschooltje. In de tuin van de familie Fey startte ze een gaarkeuken.

In 1844 wilde Clara deze zorg formaliseren en stichtte een moederhuis voor verwaarloosde kinderen. Vanuit dit moederhuis startte ze samen met drie andere zusters de congregatie van het Arme Kind Jezus. Uiteraard moest er officiële toestemming komen van de kerkelijke instanties en deze zou er uiteindelijk komen, maar het zou nog jaren duren voordat de bisschop en de paus hun toestemming gaven.

Na de stichting van het Duitse Keizerrijk in 1871 kregen de Rijkskanselier Bismarck en de paus Pius IX ruzie. De paus wilde de invloed van de katholieke kerk op staat, cultuur en wetenschap uitbreiden. Hij was strikt tegen de vrijheid van godsdienst en tegen de scheiding van kerk en staat. In Duitsland zette zich de Katholieke Centrum Partij zich

hiervoor in. Bismarck zag hierin een groot gevaar en kondigde daarom een aantal maatregelen af tussen 1871 en 1878 die bekend staan als de 'Kulturkampf'. Het leidde ertoe dat heel veel ordes zoals die van Clara Fey en ook de Jezuiten naar het buitenland verhuisden. Vanuit dit moederhuis te Aken werden vele nieuwe huizen gesticht. Door die 'Kulturkampf' moest de congregatie echter noodgedwongen Duitsland verlaten en men vond een goede plaats van vestiging in Simpelveld. Clara Fey verhuisde mee naar Simpelveld en zou er moeder-overste blijven tot haar overlijden op 8 mei 1894. Ze werd begraven op het kloosterkerkhof.

In 1916 werd gestart met het proces van zaligverklaring. In 1934 werd haar gebeente overgebracht naar een graf tombe in de Loreto-kloosterkapel. Het klooster te Simpelveld is nog steeds het generalaat van de congregatie en het bestuurshuis voor de Nederlandse provincie.

Haar stoffelijke resten werden in 2012, toen het generalaat weer terugverhuisde naar het moederhuis in Aken, van Simpelveld overgebracht naar Aken. Vandaar dat de zaligverklaring niet in het bisdom Roermond plaatsvindt (waar het proces destijds opgestart werd),

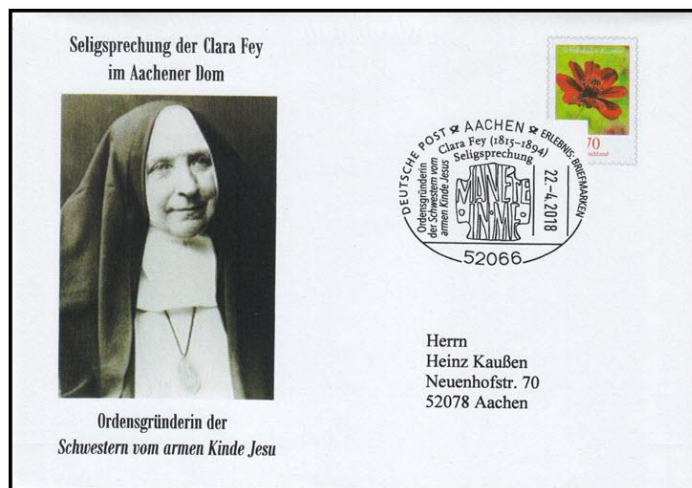
maar in het bisdom Aken (waar het proces werd afgerond). Clara Fey wordt op zaterdag 5 mei 2018 in de Dom van Aken zaligverklaard.

Meer informatie over de zaligverklaring is te vinden op www.clara-fey.de Meer informatie over de congregatie is te vinden op www.manete-in-me.org

Duitse Post was aanwezig op de zogenaamde "GrosstauschTag" die onze zustervereniging in Aken op zondag 22 april georganiseerd heeft. Er was een

bijzonder postkantoor waar je de speciale afstempeling met het zegel van de orde van de "zusters van het arme kindje jesus" kon krijgen. Op dit stempel staat ook vermeld dat de stichtster van de orde Clara Fey zaligverklaard wordt op 5 mei 2018. Er is een bijzondere enveloppe en een postkaart verkrijgbaar met de afbeelding van Clara Fey erop.

RABO Bank Clubkas Campagne

Bent u lid van de RABO Bank, vergeet dan niet deel te nemen aan de **Clubkas Campagne** door op ons te stemmen. Ieder stem levert een leuke bijdrage aan onze clubkas op. Activeer uw lidmaatschap en stem!